

Nový začátek
(A New Beginning)

by

Tomáš Kremr

(Czech Radio)

SYNOPSIS

Pětačtyřicetiletá Olga z Brna žila přes pět let na ubytovnách, chatkách, nebo na ulici. Letos na jaře dostala od magistrátu byt za výhodnější nájem. Uspěla jako jedna z pětadesáti vybraných šťastlivců, na kterých město testuje přístup Housing first, neboli Bydlení především. Ten předpokládá, že bydlení je jedna ze základních lidských potřeb, díky které se pak člověk z ulice může vrátit zpátky do normálního života. Radiožurnál mohl být exkluzivně u toho, když paní Olga poprvé vstoupila do svého bytu, kde ji čekalo překvapení.

A forty-five-year-old Olga from Brno has stayed in various hostels, shelters and on the street over the past five years. This spring she was granted a municipal flat for a subsidized rent. She succeeded as one of sixty-five selected lucky candidates on whom the city tests the Housing First project. Its principle is to view housing as one of the basic human needs that may, eventually, help the homeless get back to their normal lives. Czech Radio Radiožurnál had an exclusive opportunity to share with Olga the moment when she first stepped in her new flat. And there was a little surprise for her inside.

Výtah: Čtvrté podlaží.

REDAKTOR: *S Paní Olgou a sociální pracovníci Markétou Musilovou míříme chodbou ke dveřím garsonky.*

Markéta Musilová: Já vám totiž tady pro vás takový malinkatý překvapení. Můžete si odemknout. A paní Olgo, vy si teďka odemknete a už v tom bytě zůstanete.

Paní Olga: Jo?

Markéta Musilová: Takže si odemykáte svůj byt...

REDAKTOR: *Vy se celá třesete. Chcete něco podržet?*

Paní Olga: Já se vyzuju.

Markéta Musilová: Abyste si tam nenašlapala.

Hlas uvnitř bytu: Vítejte doma!

REDAKTOR: *Uvnitř na paní Olgu čeká kolegyně Markéty Musilové – Jana Miholová. Na kuchyňskou linku jí připravila základní potraviny na vaření. Na stěnu mezi balkónem a chodbou pověsila barevný nápis „Vítejte doma“.*

Lucie Miholová: Vítejte doma paní Olgo! Je to vaše.

REDAKTOR: *Tady máte krásný výhled z balkónu do vnitrobloku. Sluníčko tady svítí.*

Paní Olga: To je hodně takový prosvětlený, je to krásný.

Markéta Musilová: Tak co, může být?

Paní Olga: Jo.

Paní Olga: Já mám z toho hlavu jako pytel od banánů...

Markéta Musilová: Pojdte se ještě mrknout do koupelny možná... Tady je koupelna.

Paní Olga: Tady je vana!!! Tak to je super, že tady je vana! No to je super!

REDAKTOR: *Vy jste si přála vanu, ne sprchu?*

Paní Olga: No vanu! Ježiš to je super! To je krásný! To jste mě potěšili.

REDAKTOR: *Vy jste si sundala bundu, paní Olgo. Na tričku máte stříbrný nápis HAPPY jako šťastná. Takže jste happy, jste šťastná?*

Paní Olga: No, no!

REDAKTOR: *Po prohlídce paní Olga podepsala nájemní smlouvu na jeden rok. Za garsonku bude platit výhodnější nájem 57 korun za metr čtvereční. Vše mají pokrýt státní příspěvky na bydlení a sociální dávky. Nejméně jednou týdně za ní budou chodit sociální pracovníci s pomocí i na kontrolu.*

(PŘEDĚL, zvuk šaliny)

REDAKTOR: *K paní Olze vyrazím na návštěvu asi o měsíc později a zajímá mě, jak se jí daří.*

(ťukání na dveře)

REDAKTOR: *Je to těžké si zvyknout na to spaní uvnitř v bytě?*

Paní Olga: No je to... Takový... Asi jo no.

REDAKTOR: *Je to nezvyk.*

Elevator: Fourth floor.

REPORTER: *Together with Olga and social worker Markéta Musilová we are approaching the door to the studio flat.*

Markéta Musilová: We've got a little surprise for you. Go on and unlock the door. And, Olga, the moment you unlock the door it's officially yours to stay in.

Olga: Is it?

Markéta Musilová: It's *your* flat you're unlocking...

REPORTER: *You're shaking all over. Do you want me to hold something for you?*

Olga: I'll just take off my shoes.

Markéta Musilová: Not to make dirty footprints, I see.

Voice from inside the flat: Welcome home!

REPORTER: *Jana Miholová, a colleague of Markéta Musilová, is waiting inside to welcome Olga. She has arranged some staple food for cooking on the kitchen units and hanged a colourful "Welcome home" banner on the wall between the balcony and the corridor.*

Lucie Miholová: Welcome home, Olga! It's yours.

REPORTER: What a splendid view, the balcony overlooks the courtyard! And there's plenty of sunshine.

Olga: It's very bright indeed, it's wonderful.

Markéta Musilová: Well then, is it alright?

Olga: Yeah.

Olga: I can't get my head around it...

Markéta Musilová: Perhaps you'd like to see the bathroom...Here it is.

Olga: There's a bath!!! It's great to have a bath! Oh that's so great!

REPORTER: *Did you wish to have a bath, not a shower?*

Olga: Definitely a bath! Jesus, that's great! Beautiful! Oh, you've just made my day.

REPORTER: You've taken off your jacket, Olga. Your T-shirt has a silver sign HAPPY printed on it. Are you happy?

Olga: Sure!

REPORTER: *After the inspection of the flat, Olga signed a one-year lease contract. The studio flat will cost her a very convenient amount of 57 CZK per square metre. It ought to be covered by state housing allowance and additional social benefits. At least once a week social workers will come both to help and check on her.*

(INTERMEZZO, F/X tram)

REPORTER: *After a month, I've set out to visit Olga and I am very keen to know how she's coping.*

(F/X knocking on the door)

REPORTER: *Is it difficult to get used to sleeping inside, in a flat?*

Olga: Well, it's sort of... I suppose it is.

REPORTER: *It's new to you, isn't it?*

Paní Olga: Asi jo.

REDAKTOR: *Spíte tady každou noc? Nebo občas vyjdete ještě ven?*

Paní Olga: Ne, spím tady.

REDAKTOR: *Budete si tady ještě něco pořizovat, třeba nějaký nábytek? Nebo máte něco slíbeno z nábytkové banky?*

Paní Olga: Já jsem byla minulý pondělí na pohřbu. Kamarádce umřela její mamka. Tak mně slíbila, že by mně jako dala nějaký nábytek.

REDAKTOR: *Paní Olga chodí třikrát týdně kvůli nemocným ledvinám na dialýzu. Sama říká, že je kvůli tomu velmi vyčerpaná. Když jsem k ní přišel po poledni na návštěvu, zrovna spala. Na byt si postupně zvyká. Podle sociální pracovnice Jany Miholové jsou začátky pro účastníky programu Bydlení především náročné.*

Jana Miholová: Člověk má v prvním momentě obrovskou radost, kterou vzápětí vystřídá nějaký strach z těch čtyř stěn a z úplně nového prostředí a vlastně z něčeho, co ten člověk dlouhá léta neznal. Ti lidé občas se prostě rozhodnou, že zrovna dneska nebudou spát doma, protože to pro ně je z nějakého důvodu prostě těžký.

REDAKTOR: *Někdo si zvykne za pár dní, jiní za několik týdnů. Sociální pracovníci se taky setkávají s případy, kdy si zabydlení lidé vodí domů návštěvy, kamarády z ulice, na což mají právo jako každý jiný nájemník.*

Jana Miholová: Vysvětlujeme jim, jaký je rozdíl mezi návštěvou a tím, když už u nich někdo bydlí, a zároveň samozřejmě zdůrazňujeme to, že pokud ta návštěva bude dělat hluk a bude to obtěžovat sousedy, tak že to taky může vést k tomu, že případně ten člověk nebude mít prodlouženou nájemní smlouvu, protože se tam budou hromadit nějaký stížnosti.

REDAKTOR: *Kromě programu Bydlení především zaměřeného na jednotlivce funguje v Brně zhruba dva roky ještě druhý podobný program pro rodiny s dětmi. Uslyšíte o něm zítra ve stejném čase. Z Brna Tomáš Kremr, Radiožurnál.*

Olga: I guess.

REPORTER: *Do you sleep here every night? Or do you sometimes stay out ?*

Olga: No, I sleep here.

REPORTER: *Are you going to get yourself any extra equipment, any furniture? Or have you been promised anything from the furniture bank?*

Olga: I attended a funeral last Monday. My friend's mother died. She promised to give me some of her furniture.

REPORTER: *Three times a week Olga receives kidney dialysis treatment. She says it leaves her very exhausted. When I visited her in the afternoon, she was sleeping. Little by little she was getting used to her flat. According to the social worker Jana Miholová the Housing First participants find the beginnings particularly tough.*

Jana Miholová: At first they are thrilled to bits but shortly after they get sort of terrified of those four walls, of an utterly new environment, of something they haven't had for long years. These people sometimes decide to stay out on some days because it gets hard on them, for some reason.

REPORTER: *Some get used to it in a few days, some in a few weeks. The social workers also come across cases in which the settled clients have guests, their friends from the street and that's alright, it's every tenant's right.*

Jana Miholová: We need to explain to them the difference between a visitor and somebody who stops to stay with them. And of course we explicitly point out that a noisy guest who would bother neighbours might also mean that the applicant won't get their lease contract prolonged, because the complains would soon pile up.

REPORTER: *Apart from the Housing First programme that generally targets individuals there's been a similar project in Brno which has been running for about two years and focuses on families with children. You'll hear more about it this time tomorrow. From Brno Tomáš Kremr, Czech Radio Radiožurnál.*